

Koho volíte, když nevolíte? Německý příklad ukazuje, jak pomáháte nejsilnější straně

- CZ24 News | 26. září 2021

Už víš, koho budeš volit? To je v současnosti zřejmě nejčastější otázka v Německu. V neděli se v sousední zemi uskuteční volby do Spolkového sněmu, jejich výsledek rozhodne o budoucí vládnoucí koalici. Nejčtenější německý deník Bild v této souvislosti poznamenal, že žádná z kandidujících stran nemá v současnosti vysoký podíl hlasů a kdyby existoval seznam nevoličů, byl by nejsilnější politickou silou v Německu. Ale i nevoliči ve skutečnosti rozhodují o vítězi.

Podle agentur průzkumů veřejného mínění zaznívá v Německu stále častěji odpověď „Možná, že letos volby vynechám.“ Přibližně čtvrtinu osob oprávněných hlasovat ve spolkových volbách, které se uskuteční v neděli 26. září, lze dva dny před volbami považovat za nerozhodnuté, nebo za ty, kteří volit nepůjdou.

Podle posledního průzkumu dosahuje zisk dosud vedoucí sociální demokracie (SPD) kolem 25 procent hlasů. Druhá křesťansko-demokratická unie CDU/CSU má 21 procent, třetím Zeleným klesly preference z jarních 28 na současných 16 procent. Do parlamentu by se ještě dostali liberální demokraté (FDP, 11,6 procenta), Alternativa pro Německo (AfD, 11,3 procenta) a Levice (7,9).

Neodevzdané hlasy ovšem neznamenají, že křeslo v německém parlamentu zůstane prázdné. Lidé, kteří nejdou k urnám, totiž ve skutečnosti volí nepřímě. A často se ptají – ale koho? Je pravda, že radikálním stranám prospívá velký podíl nevoličů? Nebo nakonec vždycky hlasujete pro vládu, tím, že se zdržíte hlasování?

Z většího počtu nevoličů profitují všechny strany

Profesor Christian Hesse, vedoucí katedry matematické statistiky na univerzitě ve Stuttgartu, tvrdí, že „volební chování“ vykazují i ti, kteří k volbám nechodí. „Výsledek voleb je tím také ovlivněn, i když nepřímě,“ vysvětluje univerzitní matematik Hesse a dodává: „Na jedné straně proto, že klesá počet hlasů pro menší strany, které dosáhnou pětiprocentní hranice. Zvláště extrémní strany se snadno mobilizovatelným voličským jádrem pak mohou získat procentní body navíc.“

Obecně však z většího počtu nevoličů profitují všechny strany. „Je to proto, že každá strana může dosáhnout cíleného procentuálního volebního výsledku s menším počtem absolutních hlasů,“ říká matematik a uvádí příklad: „Pokud strana usiluje o výsledek 25 procent, pak k tomu při volební účasti 80 procent potřebuje ve volbách do Spolkového sněmu asi dvanáct milionů druhých hlasů.“

A pokud bude volební účast pouze 60 procent, „potřebuje strana pro volební výsledek 25 procent pouze devět milionů druhých hlasů, tedy o tři miliony méně“.

Ne otázku, zda vůbec někomu pomůže nízká volební účast, matematik Hesse odpovídá: „Z nevoličů nejvíce těží nejsilnější strana. Každý neodevzdaný hlas ve skutečnosti o něco zvyšuje váhu každého odevzdaného hlasu a strana s největším počtem odevzdaných hlasů z tohoto hlediska statisticky nejvíce profituje.“ Jinak řečeno, volby pomáhají rozhodovat i nevoliči.

O voličích rozhodují i výdělky

Podle Hesseho by nevoliči měli mít také na paměti, že méně hlasů neznamená méně přidělených mandátů. „Velikost Spolkového sněmu nelze strategicky snížit tím, že se nebude hlasovat,“ doplňuje.

Podle něj o tom, zda někdo půjde volit, rozhoduje také jeho sociální situace: „Studie ukazují, že podíl nevoličů silně závisí na sociálním prostředí a úrovni vzdělání. Důležitým ukazatelem je průměrný příjem. V nejistých volebních obvodech s velmi nízkými průměrnými příjmy je volební účast statisticky sotva poloviční než v bohatých obvodech.“ Někteří odborníci na základě těchto informací mluví o tom, že výsledky voleb v Německu nejsou sociálně reprezentativní.